

КУЛЬТУРА ТА ВІЙНА

УДК 172

DOI: [https://doi.org/10.17721/UCS.2022.2\(11\).01](https://doi.org/10.17721/UCS.2022.2(11).01)

Маргарита Коробко, канд. філос. наук, асист.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 60, м. Київ, 01033, Україна
margarytakorobko@gmail.com

ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ (УКРАЇНСЬКІ УНІВЕРСИТЕТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ)

Останні кілька років виявилися для всього людства викликом. І університети не стали винятком. Питання щодо реформування сучасної університетської освіти та змін в університетській спільноті були на порядку денному ще до пандемії COVID-19, але з уведенням дистанційного навчання вони постали особливо гостро. Чим має бути сучасний університет? Майданчиком надання освітніх послуг? Зберігати класичну модель дослідницького університету Гумбольдта? Якими мають бути цінності сучасної університетської спільноти? З початком повномасштабної війни в Україні ці запитання набули ще гіршого присмаку, сама можливість навчання стала величезною цінністю. Метою статті є дослідження цінностей університетської спільноти в сучасних умовах непевності та криз. Університет під час війни є тим осередком, який допомагає всім своїм співробітникам, викладачам та студентам почуватися частиною суспільства, отримувати психологічну допомогу, вірити в перемогу. А після перемоги потрібно буде думати про подальшу модернізацію та реформацію освіти.

Ключові слова: цінності, університет, війна, освіта, етика.

Постановка проблеми. Останні кілька років виявилися для всього людства викликом. І університети не є виключенням. Питання щодо реформування сучасної університетської освіти та змін в університетській спільноті були на порядку денному ще до пандемії COVID-19, але з введенням дистанційного навчання ці питання постали особливо гостро. Чим повинен бути сучасний університет? Майданчиком надання освітніх послуг? Зберігати класичну модель дослідницького університету Гумбольдта? Якими повинні бути цінності сучасної університетської спільноти?

З початком повномасштабної війни в Україні ці питання набули ще більш гіркого присмаку і сама можливість навчання стала величезною цінністю.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання цінностей університетської спільноти в сучасній Україні досліджують Ірина Маслікова, Наталія Бойченко та інші українські філософи, психологи, соціологи, педагоги тощо.

Метою статті є дослідження цінностей університетської спільноти в сучасних умовах непевності та криз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Український філософ та письменник Володимир Єрмоленко в своєму інтерв'ю для The Ukrainians зазначив, що сьогодні знання є інновацією, але не цінністю саме по собі, як це було в часи формування перших університетів. У сучасних університетах, на думку філософа, не йдуть справжні дослідження важливих проблем, не ведуться дискусії на суспільно-важливі теми. Скоріше йде сліпе запозичення деяких норм з європейських університетів, механічна заміна правил, які залишилися в українських університетах з радянських часів, правилами, які ми намагаємося скопіювати з Європи. Натомість Володимир Єрмоленко вважає, що якісною освітою є та освіта, яка вчить людину не відтворювати інформацію, для цього зараз існує Google, а "швидко опрацювати великі блоки інформації, переходити з одного до іншого, мати талант упізнавати себе в цих знаннях – приміряти і розуміти їхню релевантність до себе самого" [Левантович 2021]. Сучасний світ занадто швидкоплинний, ми точно не можемо передбачити, що буде завтра, що ж говорити про п'ять-десять років. Головна місія університету, на думку філософа, полягає в тому, щоб "зро-

бити перебування в університеті таким, щоб людина не втрачала бажання вчитися і розширювала межі своїх знань і компетенцій" [Левантович 2021].

Схожої думки притримується і філософ Ірина Маслікова, яка пов'язує мету сучасного університету "не лише із збереженням, продукуванням та розповсюдженням знання, але й вихованням самостійних, критично мислячих та відповідальних громадян" [Маслікова 2021: 25]. А це вимагає артикуляції базових цінностей сучасної академічної спільноти, до яких науковець відносить академічну свободу та академічну добросовісність [Маслікова 2021: 26]. В Етичному кодексі КНУ імені Тараса Шевченка зазначається, що під академічною свободою мається на увазі "самостійність, незалежність членів університетської спільноти у здобуванні й поширенні знань та інформації, проведенні наукових досліджень і застосуванні їх результатів" [Етичний кодекс... 2017: 2], а під академічною добросовістю – "чесність у викладанні та навчанні, у наукових дослідженнях, у пошуку істини, у здобуванні знань; довіра та сприяння вільному обмінові ідеями для створення можливостей кожному найповніше розкрити свій потенціал; об'єктивність в оцінюванні знань студентів, у дослідницькій роботі, у науково-організаційній діяльності, пов'язаній з присудженням освітніх і наукових ступенів; самоповага та повага до людської гідності; поширення академічної добросовісності у викладанні, навчанні й дослідницькій діяльності; дотримання авторських прав та прав на інтелектуальну власність; неприпустимість практики плагіату в будь-якому вияві; відкритість результатів наукових досліджень" [Етичний кодекс... 2017: 3].

Сьогодні в Україні ціннісний аспект закріплений в офіційних документах університетів та наукових інститутів, а дотримання академічної добросовісності регулюється законодавством України (Закон України "Про освіту", Закон України "Про вищу освіту" та Наказ МОН України №600 від 1 червня 2016 року). На думку Наталії Бойченко, до базових цінностей сучасної університетської спільноти можна віднести чотири групи цінностей: суспільні, освітні, групові та індивідуальні [Бойченко 2016: 1]. У тій чи іншій формі етичні кодекси закріплюють ці цінності на формальному рівні. Суспіль-

ні цінності знаходяться в широкому соціокультурному контексті, залежать від політичної ситуації, суспільних традицій тощо. Освітні цінності залежать від того, як ставляться до освіти в суспільстві загалом. Велике значення мають цінності окремих груп (етнічні, гендерні групи тощо). І дуже велике значення мають особисті цінності [Бойченко 2016: 1–3]. Недарма в Етичному кодексі КНУ імені Тараса Шевченка закріплено, що університетська спільнота сповідує "цінності, зазначені на гербі Університету – Корисність, Честь і Слава (Utilitas, Honor et Gloria)" [Етичний кодекс... 2017: 1], тобто ці цінності повинні бути визначальними для кожного члена спільноти КНУ імені Тараса Шевченка.

Екскерівник секретаріату НАЗЯВО, доцент НаУКМА М. Винницький говорить, що з 2014 року в Україні "в освітній сфері здійснено дві фундаментальні реформи. Запроваджено автономію закладів вищої освіти (не повну, та все ж суттєву), через яку зближено українську систему вищої освіти з європейською. Серед інституційних змін – впровадження трирівневої структури (бакалавр, магістр, доктор філософії), створення незалежної від МОН системи забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), завершення реформи аспірантури, скасування дипломів державного зразка тощо. Запроваджено компетентнісний підхід до визначення змісту освіти на всіх рівнях базової освіти, зокрема через Нову українську школу (НУШ). Змінено підходи до навчання в молодших класах, модернізовано шкільну програму, систему підвищення кваліфікації вчителів" [Винницький 2022].

Зміна ціннісної парадигми стає першочерговою у формуванні стратегії розвитку сучасних передових українських вишів. Так, в кінці 2021 року Український католицький університет прийняв нову стратегію, де закріпив компетенції та чесноти, які базуються на моральних цінностях. Вони визначають модель поведінки людини, а не її знання. Нова модель складається із шести рушіїв успіху: свідчити, служити, спілкуватися, вийти на глибоку воду, візьми і зроби та великого бажайте. Кожному з цих рушіїв на двох рівнях (працівник та керівник) відповідають певні компетенції. Компетенції для працівників: словність, професійність, спільнотність, гнучкість, проактивність, постійне самовдосконалення. Компетенції для керівників: творення середовища, відповідальність, смиренність, управління змінами, бути прикладом, розвиток працівників" [Цар 2022]. Модель чеснот і компетенцій працівників в УКУ оновили перш за все через швидкий ріст та розвиток університету. Як пояснюють працівники УКУ, "Компетенції – це так звані моделі дій працівника, що проявляються в щоденній праці, які відповідають цінностям організацій, в якій людина працює. Вони визначають модель поведінки людини, а не її знання" [Цар 2022].

Схожі стратегії часто стають причиною того, що сучасний університет сприймається та функціонує як бізнес-корпорація, що переслідує утилітарні цілі. Але якісні дослідження та пошук істини не можуть приносити чистий прибуток тут і зараз. Університет повинен розглядатися в більш дальній перспективі, в контексті суспільного блага [Маслікова 2021: 29]. Університет не може мати тільки економічні цілі, він повинен виховувати, вчити критично мислити та самостійно приходити до власних висновків своїх студентів, відповідально ставитися до життя та своєї діяльності, бути гідним громадянином своєї країни. Тільки з таким громадянином у держави буде майбутнє. "Баланс між функціями університету як бізнес-корпорації та інституту, що має ключовий моральний обов'язок формувати моральний склад

суспільства загалом, буде можливим, якщо є чітке усвідомлення цінностей, на якому має базуватися сучасний університет" [Маслікова 2021: 29]. 2004 року в Бухаресті на рівні декларації були закріплені етичні цінності та моральні принципи академічної спільноти: "інтелектуальна свобода, академічна автономія, академічна чесність, взаємна довіра, вільний обмін ідеями та взаємна повага незалежно від академічних статусів, справедливість оцінювання навчання та присудження наукових ступенів, спільна відповідальність та підзвітність, колегіальне прийняття рішень та інституційне управління на всіх рівнях академічної діяльності з урахуванням моральних обов'язків. Всі ці цінності є необхідними для того, щоб була реалізована головна мета – набуття, передача та розповсюдження знання серед академічної спільноти, так і за її межі в інтересах всього суспільства" [Маслікова 2021: 29–30].

Сповідування цих цінностей можливе тільки за рахунок підвищення етичної обізнаності університетської спільноти, через прийняття їх як індивідуальних, а не тільки через їхнє закріплення в офіційних документах університету.

У лютому 2022 року для всіх українських вишів процес ціннісних змін ускладнився початком повномасштабної війни з російськими загарбниками. Загальні етичні питання стали для кожної окремої людини або абсолютно неактуальними, або найактуальнішими з усіх можливих питань. Для університетської спільноти стало моральним обов'язком зберегти учбовий процес. Як неодноразово наголошував ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, для викладачів та студентів, які не воюють, університетські заняття стали тим фронтом, на якому ми захищаємо свою країну. І тут "поведінкові чесноти та компетенції – це те, на що ми можемо спиратися у кризовий час" [Цар 2022], як стверджує в.о. керівниці відділу управління персоналом Українського католицького університету Христина Цар.

За ті місяці війни, яка продовжується, українська університетська спільнота провела багато заходів, де намагалась віднайти шляхи найпродуктивнішої роботи в цих жахливих умовах невизначеності.

Так, 24 травня 2022 року в Національному університеті "Острозька академія" відбувся онлайн-захід "Європейські цінності та культурна дипломатія. Війна", що пройшов в межах транскордонного проекту "Європейські цінності та культурна дипломатія: молодіжні зустрічі" [Костенкова 2022]. На заході було наголошено, що "проблематика для обговорення колосальна. Європейські цінності, культурна дипломатія, війна – це триада, кожна із цих трьох складових потребує окремого обговорення й дослідження, але сьогодні є логічна структура, що об'єднує ці три напрями. Війна Росії проти України викликала з нашої сторони повномасштабний національно-визвольний спротив. Ця війна насамперед світоглядницька, це війна філософських, ідеологічних цінностей, це війна з елементами геноциду, спрямована на знищення нашого коріння: культурного, духовного, ментального, фізичного. Сьогодні Україну підтримує весь світ, колективний Захід, провідні лідери світової політики, країни Євросоюзу. Україна веде справедливу боротьбу й захищає не тільки власну територіальну цілісність, суверенність, але і європейські ліберальні, демократичні, глобальні, філософські цінності усього світу. Саме тому цей світ на нашій стороні й нам допомагає. Український супротив буде, безумовно, успішним і переможним" [Костенкова 2022]. Але під час спротиву ми не повинні забувати, що життя не закінчується, що під

час війни для освітян є життєво необхідно зберегти вогник ентузіазму та роботи, щоб після закінчення війни було що відбудувати. Так, Олег Шаров, генеральний директор директорату фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України, зазначає, що "дивитися на цю війну потрібно з перспективою того, що буде після неї – потрібно мислити категоріями +5, 10, 25 років. Система освіти достатньо гарно адаптувалась до війни. Covid-19 допоміг швидко перейти до онлайн навчання. Досвід війни 2014 року дозволив розв'язати проблему з переміщенням ЗВО та забезпеченням виплат викладачам і студентам. Цього разу вдалося перемістити ще й заклади фахової передвищої освіти, у 2014 ми такі заклади втратили. Маса закладів, які працюють у тилкових регіонах, включились у програми внутрішньої мобільності, запросили на навчання студентів до себе" [Кабанець 2022].

До війни існувала безліч проблем, які потребували реформування. Так, фінансові проблеми, які були в топі до війни, після її початку ще більше загострились. І вирішити їх буде не надто легко після перемоги. Проблема перебування студентів та викладачів в різних точках не тільки України, але і світу загалом є сьогодні однією з найбільших. Від цього постає вельми проблематичним відновлення офлайн-навчання. Через постійні обстріли території України практично неможливо повернутись до нормального навчання, а онлайн ускладнюється перебоями в енергетичній системі. "Ще однією проблемою є оплата навчання: батьки студентів могли втратити роботу, тому студенти змушені йти працювати. Зменшення кількості стипендіатів не мотивує вступати до українських вишів. Можливо, треба ініціювати та заохочувати, щоб приватні компанії давали власні стипендії (замість того, щоб розраховувати на бюджетні кошти). Студенти змушені брати академічну відпустку через війну. Проте вони повинні мати можливість повернутися на своє бюджетне місце – зараз вони його втрачають. Важливо, щоб заклади вищої освіти не перестарались з академічною мобільністю, яка спрямована на те, щоб лишити людей в Україні. Якщо вони зараз відмовляються оформити академічну мобільність за кордоном, то відштовхують студентів. Потрібно створити такі умови, коли студент має вибір між українським та міжнародним закладами, і обирає Україну. Потрібно інформувати студентів щодо змін навчального процесу. Студенти мають планувати своє життя. На мою думку, якщо ми хочемо якісної освіти, то треба повертатися до очного навчання" [Кабанець 2022].

У таких умовах вельми складно взяти себе в руки. Навесні 2022 року під час круглого столу в Сумському національному аграрному університеті "Українські заклади вищої освіти під час війни: історії очевидців, думки лідерів, роздуми про майбутнє" генеральний директор директорату фахової передвищої, вищої освіти Міністерства освіти і науки України Олег Шаров сказав так: "Коли ти знаходишся в небезпеці, швидко орієнтуйся, приймай рішення, бери відповідальність на себе – переважна більшість закладів вищої освіти дотримуються цих принципів" [Українські заклади... 2022].

Університет під час війни є тим осередком, який допомагає всім своїм співробітникам, викладачам та студентам відчути себе частиною спільноти, отримати психологічну допомогу, повірити в перемогу. А після перемоги потрібно буде думати про подальшу модернізацію та реформацію освіти. М. Винницький вважає, що "перед нами стоїть складне завдання: модернізувати систему, використовуючи кращі практики Заходу, але

не втративши позитивних аспектів минулого. Здобутки минулого є. Батьки, які масово виїхали в Європу впродовж останніх місяців і відчули реалії німецької, польської чи данської систем шкільної освіти, одноставно стверджують: українські діти далеко попереду своїх однолітків із ЄС у знаннях з математики. Схожа ситуація у вищій освіті. Українські студенти (переважно це дівчата), які опинилися за кордоном, утікаючи від бомб та ракет удома, радо занурилися в чудову інфраструктуру західних університетів. Хоч би як дивно для деякого це звучало, рівень знань українських студентів часто зовсім не відставав від рівня знань їхніх західних однолітків. Правда, наші програють європейським колегам в ерудиції та розвитку ширини світогляду. І саме можливістю розвитку цих непрофільних аспектів вищої освіти університети ЄС приваблюють наших студентів. Впродовж більш ніж десятиліття майже три чверті українських випускників шкіл вступають у вищу освіту. Це астрономічна цифра, порівняно з іншими європейськими країнами. Вона свідчить не про якість чи доступність вітчизняної вищої освіти, а про відсутність альтернатив. Серед випускників (і батьків) сформувався стійкий стереотип: до професійного коледжу чи училища вступають "невдахи". Тому попит на збільшення "практичного" навчання задовольняється закладами вищої освіти. Така практика не відповідає місії університетів як центрів розвитку академічної думки, місць, де поєднуються освіта й наука, де формується певний елітний світогляд. Але у ЗВО зрозуміли, що, крім фундаментальних наук, у суспільстві є попит на підготовку бухгалтерів, мережеских адміністраторів, вебдизайнерів, менеджерів з туризму та інших невластивих вищій освіті професій. За минулі два десятиліття майже в кожному закладі вищої освіти закріпилися й співіснують як "практичні", так і "академічні" освітні програми. Вимога до закладів визначитися з профілем і при тому закрити якісь програми або, навпаки, об'єднатися з іншими для забезпечення "широти" викличе потужний спротив на місцях. Навряд чи це політично можливо. Автономія – це шанс провести реформу "знизу". Ідеться не лише про капіталізацію здобутків, а й про знаходження власної ніші. Мало хто заперечить, що українська освіта потребує змін. Наступний етап реформ стосуватиметься всієї галузі – від садочка до аспірантури. Перспектива вступу в ЄС, а також щедрість донорської підтримки, на яку можна розраховувати після перемоги, дає шанс на змістовий стрибок. Але для цього потрібен консенсус щодо того, якою саме має бути система, котру ми будемо" [Винницький 2022].

Висновок. На сьогодні для всіх українців найголовнішою цінністю є наше життя та свобода, але як професіонали в сфері освіти ми не повинні забувати, що базовими цінностями академічної спільноти є академічна свобода та академічна добросовісність. І хоча в складний воєнний час іноді ми забуваємо, як нас звуть, ми не повинні втрачати віру і надію в те, що якщо ми зараз збережемо наші базові професійні цінності, після перемоги ми зможемо відбудувати сильну університетську спільноту, яка буде не просто не гіршою, а однією з найкращих у світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Бойченко, Н. М. (2016). *Етичні цінності сучасної університетської освіти: філософська рефлексія: автореф. дис. ... д-ра філос. наук* : 09.00.10, 09.00.07. Київ, Нац. акад. пед. наук України, Ін-т вищ. освіти, 35.
- Бути прикладом для нового покоління – в УКУ затвердили нові чесноти та компетенції для працівників (2021). URL: <https://ucu.edu.ua/news/>

buty-prykladom-dlya-novogo-pokolinnya-v-uku-zatverdyl-novi-chesnoty-ta-kompetentsiyi-dlya-pratsivnykiv/

Винницький, М. (2022). Як розвивати освіту після війни. Дзеркало тижня. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/jak-rozvivati-osvitu-pislja-vijni.html>

Етичний кодекс університетської спільноти, ухвалений на конференції трудового колективу Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Протокол №2 від 27.12.2017 р. (2017). URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>

Кабанець, Ю. (2022). Вплив війни на вищу освіту в Україні: виклики та перспективи. URL: <https://cedos.org.ua/events/vplyv-vijny-na-vyshhu-osvitu-v-ukrayiny-vyklyky-ta-perspektyvy/>

Костенкова, С. (2022). В Острозькій академії говорили про європейські цінності та культурну дипломатію під час війни. URL: <https://www.oa.edu.ua/ua/info/news/2022/24-05-03>

Левантович, О. (2021). Володимир Ермоленко: "Університет – це не тренінговий клуб". Інтерв'ю. The Ukrainians – онлайн-журнал про українців, ініціативу та відповідальність. URL: <https://theukrainians.org/ermolenko-universytet-ne-treninhovij-klub/>

Маслікова, І. І. (2021). Цілі та цінності сучасного університету: виклики академічної доброчесності в умовах онлайн навчання. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Філософія*, 1(4), 24–41.

Українські заклади вищої освіти під час війни (2022). URL: <https://snau.edu.ua/ukrainiski-zakladi-vishhoi-osviti-pid-chas-vijni/>

Цар, Х. (2022). "Бути лідером в час війни – це бути з людьми". URL: <https://ucu.edu.ua/news/buty-liderom-v-chas-vijny-tse-buty-z-lyudmy-hrystyna-tsar-pro-te-yak-komanda-uku-pratsuyue-v-period-kryzy-i-zmin/>

REFERENCES

Bojchenko, N. M. (2016). *Etychni tsinnosti suchasnoi' universytets'koi' osvity: filosof's'ka refleksija*. Kyi'v. Nac. akad. ped. nauk Ukrainy, In-t vyssh. osvity.

Marharyta Korobko, PhD in Philosophy, Assistant Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
60, Volodymyrska Street, Kyiv, 01033, Ukraine

Buty prykladom dlja novogo pokolinnja – v UKU zatverdyl novi chesnoty ta kompetencii' dlja pracivnykiv (2021). URL: <https://ucu.edu.ua/news/buty-prykladom-dlya-novogo-pokolinnya-v-uku-zatverdyl-novi-chesnoty-ta-kompetentsiyi-dlya-pratsivnykiv/>

Vynnytskyj, M. (2022). Jak rozvyvaty osvitu pislja vijny. Dzerkalo tyzhnja. URL: <https://zn.ua/ukr/EDUCATION/jak-rozvivati-osvitu-pislja-vijni.html>

Etychnyj kodeks universytets'koi' spil'noty, uhvalenyj na konferencii' trudovogo kolektyvu Kyi'vs'kogo nacional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka; Protokol №2 vid 27.12.2017 r. (2017). URL: <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>

Kabanets, Yu. (2022). Vplyv vijny na vyshhu osvitu v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy. URL: <https://cedos.org.ua/events/vplyv-vijny-na-vyshhu-osvitu-v-ukrayiny-vyklyky-ta-perspektyvy/>

Kostenkova, S. (2022). V Ostroz'kij akademii' govoryly pro jevropejs'ki tsinnosti ta kul'turnu diplomatiju pid chas vijny. URL: <https://www.oa.edu.ua/ua/info/news/2022/24-05-03>

Levantovych, O. (2021). Volodymyr Jermolenko: "Universytet – ce ne treningovyj klub". Interv'ju. The Ukrainians – onlajn-zhurnal pro ukrainciv, iniciatyvu ta vidpovidal'nist'. URL: <https://theukrainians.org/ermolenko-universytet-ne-treninhovij-klub/>

Maslikova, I. I. (2021). Tsili ta tsinnosti suchasного universytetu: vyklyky akademichnoi' dobrochesnosti v umovah onlajn navchannja. *Visnyk Kyi'vs'kogo nacional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Filosofija*, 1(4), 24–41.

Ukrain's'ki zaklady vyshhoi' osvity pid chas vijny (2022). URL: <https://snau.edu.ua/ukrainiski-zakladi-vishhoi-osviti-pid-chas-vijni/>

Tsar, H. (2022). "Buty liderom v chas vijny – ce buty z ljud'my". URL: <https://ucu.edu.ua/news/buty-liderom-v-chas-vijny-tse-buty-z-lyudmy-hrystyna-tsar-pro-te-yak-komanda-uku-pratsuyue-v-period-kryzy-i-zmin/>

Надійшла до редколегії 11.11.22

THE VALUES OF THE MODERN UNIVERSITY COMMUNITY (UKRAINIAN UNIVERSITIES IN A WAR TIME)

The last few years have become a challenge for all of humanity. And universities are not the exception. Questions about reforming the modern university education and changing the university community were on the agenda even before the COVID-19 pandemic, but with the need of the distance learning, these questions have become especially acute. How should the modern university look like? To be a platform for providing educational services? Keep the classic Humboldt research university model? What should be the values of the modern university community?

Today in Ukraine, the value aspect is fixed in the official documents of universities and scientific institutes, and the observance of academic integrity is regulated by the legislation of Ukraine. A university should educate, provoke critical thinking and inspire students to take responsibility for their own life and its activities, be a responsible citizen.

With the beginning of a full-scale war in Ukraine, these questions took on an even more bitter flavor, and the very possibility of learning became a huge value. The purpose of the article is to study the values of the university community in modern conditions of uncertainty and crises. The university during the war is the center that helps all its employees, teachers and students to feel part of the community, to receive psychological help, to believe in victory. And after the victory, it will be necessary to think about further modernization and reformation of education.

Today, for all Ukrainians, the most important value is our life and freedom, but as professionals in the field of education, we must not forget that the basic values of the academic community are academic freedom and academic integrity. And even in difficult times of war we must not lose faith and hope that if we preserve our basic professional values now, after victory we will be able to rebuild a strong university community that will be not worse, but one of the best in the world.

Keywords: values, university, war, education, ethics.